

MATARÓ

Recuperem la nostra història

ANYS 30

Amb els materials que acompanyen la mostra "Mataró, anys 30", no hi podia faltar algun guió que permetés als nois i noies de la ciutat utilitzar-la de manera senzilla.

Això és el que hem pretès amb aquest document: suggerir activitats especialment pensades per als nois i noies del primer cicle de secundària o per als últims cursos de primària.

Volgudament no hem fet una unitat didàctica estructurada sinó uns guions que puguin ser utilitzats parcialment o de manera total, en funció de les necessitats del grup i del moment.

El nostre objectiu ha estat facilitar la tasca dels mestres i proporcionar uns materials ja a punt de ser utilitzats, si els consideren d'utilitat dins la seva programació.

Esperem haver-ho aconseguit.

La guia didàctica adreçada als alumnes de Batxillerat l'hem basat una primera part fent composició de fotografies i una segona part en el test escrit dels plafons.

El primer exercici s'ha plantejat en l'observació, anàlisi i relació de les imatges.

Hem cregut que l'alumnat d'aquest nivell podria fer un exercici de reflexió entorn les fotografies del passat i comparant-les amb les actuals, tot observant el seu procés de canvi en l'entorn urbà.

Pel que fa al contingut escrit dels plafons hem suggerit dos tipus d'exercicis; el primer d'anàlisi dels aspectes que estan plasmats en l'exposició, incloent-hi l'aspecte sindical.

I l'altre hem cregut convenient que fossin uns exercicis d'empatia i recerca d'informació a altres fonts.

Esperem que aquesta guia didàctica serveixi per complementar el programa de ciències socials de Batxillerat, així com també agrairíem tots els suggeriments al respecte.

QUINS CANVIS?!

Exercici d'observació, anàlisi i relació.

Mira atentament les imatges d'un mateix indret urbà realitzades abans i ara. Les antigues són en blanc i negre i les actuals en color. Has de comparar-les i establir les semblances i les diferències observades. Has de fixar-te en tots els elements possibles:

- Edificis, paviments, materials de construcció, traçat i pintat dels carrers, elements arquitectònics, amplada de les voreres, etc.
- Persones: sexe, edat, vestimenta, actituds, ocupacions, etc.
- Ús i funció dels espais i dels establiments: botigues (roba, queviures, bars, etc.), oci (teatre, cinema, passeig, etc.), plaça pública, esglésies, aparcament, etc.
- Activitats econòmiques: comerç, rotllo, mercat, entitats financeres, venda ambulant, restaurant, etc.
- Elements d'ornamentació i mobiliari urbà: monuments, fonts, bancs per seure, guinguetes, arbres, contenidors, cartells murals, senyals de tràfic, fanals d'enllumenat, etc.
- Vehicles: cotxes de motor, bicicletes, tartanes, etc.
- El nom del carrer, plaça o edifici.
- L'idioma i la grafia en què es trobin els elements escrits.
- Rètols, elements publicitaris.

Procediment:

- Observa primer la imatge antiga i anota totes les característiques respecte als elements a observar citats anteriorment.
- Ara mira detingudament la foto actual i fes el mateix.
- Seguidament, fes un llistat amb columnes. Així:

Indret | Conservats | Desapareguts | Nous | Elements

- Finalment, has de fer el més difícil: **ESBRINAR LES CAUSES DELS CANVIS**. Poden ser raons molt variades, com per exemple:
 - Normes de circulació o de salut pública o de tipus moral, etc.
 - Nova nomenclatura urbana per raons ideològiques. Ex: plaça Pi i Maragall, avui plaça de Cuba.
 - Reconversions econòmiques. Ex: activitats agràries i pesqueres en vies de desaparició.
 - Moda.
 - Avenços tècnics. Ex: vehicles.
 - Salut pública. Ex: contenidors
 - Noves necessitats de la ciutat. Ex: passos zebra.
 - Qüestions polítiques. Ex: desaparició del convent de les Tereses de l'actual plaça de les Tereses.
 - Costums socials. Ex: predomini clients masculins en el bar.
 - Tradicions, costums, etc. Ex: cosir o jugar al carrer.

MATARÓ

Recuperem la nostra història

ANYS 30

MATARÓ

Recuperem la nostra història

ANYS 30

MATARÓ

Recuperem la nostra història

ANYS 30

MATARÓ

Recuperem la nostra història

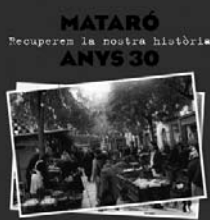
ANYS 30

MATARÓ

Recuperem la nostra història

ANYS 30

14 - MATARÓ Colegio Salesiano de San Antonio. Un salón de estudios

LA POBLACIÓ

1 Demografia

(Veure annex 1)

- 1.1 Observa els alts i baixos que fan les línies de la natalitat i la mortalitat de Mataró entre 1900 i 1940. Llegeix el comentari que acompanya la gràfica i, si cal, cerca informació adequada en la bibliografia general de l'exposició.
- 1.2 Exposa quines van ser les causes que feren davallar o créixer la natalitat segons la conjuntura de cada període.
- 1.3 Fes el mateix amb la mortalitat.

2 Geografia urbana

(Veure annex 2)

- 2.1 Sobre un plànol actual de la ciutat de Mataró, assenjala els límits de la extensió urbana de la ciutat en els anys trenta.
- 2.2 Digueu quins són els barris que s'han format més tard.
- 2.3 Explica quan i per què van néixer.

GUANYAR-SE LA VIDA

1 Economia

1.1 Volem un port!

Els mataronins havíem desitjat durant segles tenir un port. Finalment ja el tenim. Reflexiona sobre aquest fet i digues:

- És aquest el port que volien els antics mataronins? Per què?
- El port actual, ha influenciat en l'economia de Mataró? Com?
- Construir el port, ha tingut repercussions negatives? De quina mena?

1.2 Als anys trenta, com ara, els habitants de Mataró es guanyaven la vida treballant a l'agricultura, a la indústria o bé en el sector serveis. Però les proporcions de persones ocupades en cada sector han canviat. Podries dir:

- Quin és l'ordre actual dels sectors econòmics de Mataró per ordre d'importància?
- Quines han estat les raons dels canvis?

1.3 Text "Diumenge, a plaça!"

Abans, el diumenge era dia d'anar al mercat setmanal. Ara, és el dissabte. Saps si ...

- Els mercats actuals es fan en els mateixos indrets que abans?
- Quants i a quins indrets de Mataró s'instal·len mercats els dissabtes? I, quins productes s'hi venen?
- Els productes del Maresme citats en el text "Del raïm a les Mataró's potatoes", encara es poden trobar al mercat? Quins?

EL MÓN SINDICAL I ASSOCIATIU

1 Exercici de vocabulari

1.1 Llegeix acuradament el text del plafó i:

- Selecciona tots els noms que fan referència al món sindical i associatiu. Per exemple: partit polític, sindicat, mútua, etc.
- Escribeu el significat i la funció de cadascuna de les associacions que has trobat.

2 Text "Societats Mutualistes: un aixopluc..."

- 2.1 Analitza el contingut de la frase que encapçala el text: "El mutualisme ... laboral dels treballadors" i explica el seu significat tot relacionant-lo amb la situació del moviment obrer a principi del segle XX.
- 2.2 Quines d'aquestes formes associatives existeixen avui dia? Tenen les mateixes funcions? Per què?

MOVIMENTS SOCIALS

1 Exercici d'empatia

1.1 Text "Abril 1931- Octubre 1934".

Imagina que has estat nomenat alcalde de Mataró. Et dius Josep Abril. Situa't en el context social i polític que et correspon i escriu una carta al president de la Generalitat en la qual expressis:

- Les fites positives que en assumptes socials i laborals s'han aconseguit a Mataró des de la proclamació de la Segona República.
- Les teves preocupacions per la marxa dels esdeveniments en matèria econòmica i política.

1.2 Text "Gener 1934-Febrer 1936".

Ara estem en el mes de febrer de 1936 i hem passat per unes eleccions municipals en les que ha sortit com alcalde Salvador Cruixent d'ERC. En el temps transcorregut han passat coses molt greus a l'Estat espanyol i a Catalunya. Són "Els fets d'octubre del 1934". Van ser tan greus que l'alcalde i tot el consistori van ser substituït i el president de la Generalitat empresonat.

- Escriu en el teu diari una pàgina en la qual reflexionis sobre els factors que van portar als fets d'octubre del 1934.

2 Text "Febrer-Juliol 1936"

Entre els mesos que van d'octubre de 1934 i el 18 de juliol de 1936 es produeixen tres esdeveniments històrics estretament relacionats entre sí. Són:

- Primer: "Els fets d'octubre del 1934".
- Segon: El triomf del Front Popular en les eleccions generals de febrer de 1936.
- Tercer: L'aixecament militar contra la Segona República que va derivar en la Guerra Civil.
- Podries establir com el primer provoca el segon i aquest, al seu temps, és causa del tercer?

MOVIMENTS SOCIALS

Textos: "Juliol 1936 - Gener 1939" | "1939-1940" | "L'uniforme a l'escola" | "Cultura en ebullició"

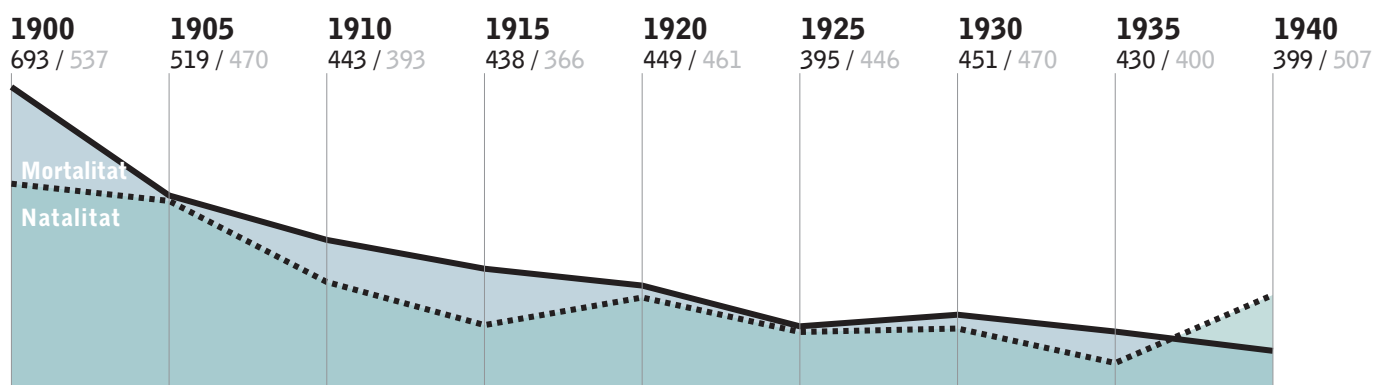
Exercici de síntesi

Es tracta de realitzar una anàlisi sobre les diferències bàsiques entre dos períodes de la nostra història ben diferents entre si i, en molts aspectes, oposats. De fet, és un exercici obert en el qual pots afegir a la primera columna tots els ítems que creguis convenient. Les dades les pots obtenir de tota la informació que t'ha ofert fins ara l'exposició però, especialment, dels plafons que resten per treballar: 5, 6 i 7. Ara, doncs, omple la graella comparativa entre:

LA SEGONA REÚBLICA I EL FRANQUISME

ÍTEM	SEGONA REPÚBLICA	FRANQUISME
Sistema polític	Democràcia	Dictadura
Forma d'estat		
Llibertats públiques		
Poder legislatiu		
Sistema sindical		
Partits polítics		
Paper de l'Església		
Eleccions càrrecs públics		
Sistema educatiu		
Cultura i llengua catalana		
Biblioteques		
Escola pública		
Alfabetització		

ANNEX I

ANNEX 2

MATARÓ
Recuperem la nostra història
ANYS 30

Guia didàctica:

Recuperem la nostra història. Mataró anys 30

Autors:

Francesc Villà, Isabel Tírado i Montse Taberner

Amb la col·laboració de:

Margarida Colomer, Moviment Educatiu del Maresme i la Comissió de la memòria històrica de la gent gran

Les fotografies utilitzades en aquesta guia són:

Fons Carreres

Fons fotogràfic de l'Ajuntament de Mataró

Elisenda Ferrer

Francesc Villà (Fotografies actuals)

Disseny gràfic:

Clic traç, sccl

© 2007 - Ajuntament de Mataró